

Man kunde naturligvis ogsaa sige: Der bør tilvejebringes et særligt finansielt Grundlag for denne Sag. Og selvfølgelig kunde man tænke sig Optagelsen af et Statslaan eller Henlæggelse af Statens Midler i en Fond til Bestridelse af disse Udgifter. Jeg vil imidlertid advare mod saadanne Separatforanstaltninger — som jeg ogsaa ved, Finansministeren vilde fraraade — og overlade til Rigsdagen Aar for Aar at bestemme, hvor meget der af det samlede Budget bør anvendes til de forskellige Former af Fremme. Endelig vil jeg ogsaa gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at der selvfølgelig med den nuværende Tilstand, hvor Statens Tilskud resterer, ikke beredes vedkommende Baneselskaber den allermindeste Vanskelighed. Det er blevet ordnet saaledes, at de optager et Laan for det Beløb, som de skal have af Staten, og Staten betaler selv den Rente, som udredes af dette Laan efter Banens Aabningsdag, medens derimod Renten af Laanet indtil Aabningsdagen lægges paa Anlægskapitalen, saaledes som det for øvrigt ogsaa tidligere var Tilfældet med Renten af alle de Tilskud, som blev ydet til Privatbaner baade fra Statens og fra Kommunernes Side. Der er altsaa ikke forbundet nogen som helst praktisk Vanskelighed med denne Ordning for de paagældende Bevillingshavere.

Det ærede Medlem fra Aars (Lillelund) gjorde en Række Bemærkninger til det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss) i Anledning af hans Holdning overfor Privatbaneforslaget i dets Helhed. Bl. a. fremsatte det ærede Medlem en hel Del Udtalelser om Forholdet mellem Privatbanerne og Statsbanerne, som efter min Mening var fuldkommen misvisende. Man fik det Indtryk af det ærede Medlems Tale, at Privatbanerne gennemgaaende betalte sig udmærket i Modsætning til Statsbanerne — og ved at betale sig maa man jo forstaa, at de afkaster Rente. Men det gør de ikke. Gennemgaaende tør man nok sige — og bør man sige —, at Privatbanerne giver et langt daarligere Overskud end Statsbanerne. Naar nogle af dem dog saanogentunde har kunnet holde Driften gaaende under disse Forhold, skyldes det, at de har forhøjet deres Takster meget stærkt, og jeg maa sige, at jeg har anset det for rigtigt at approbere de Forslag, som derom er fremkommet fra Banebestyrelserne. Jeg har navnlig gjort det ud fra det Synspunkt, at naar man har Selvstyre, har man Selvstyre, og saa maa det blive de

lokale Bestyrelsers Sag, naar de har Ansvaret, selv at raade. Jeg har altsaa ikke haft nogen Betænkelighed ved at approbere de Forslag, som er indkommet om Takstforhøjelser paa Privatbaner, men de har, som jeg nævnedes, været meget omfattende, og mange af Taksterne har naaet en Højde, som under almindelige Forhold langt fra vilde være forsvarlig, og man maa ogsaa haabe, at de til sin Tid bliver nedsat igen. Statsbanerne har jo hidtil — altsaa netop i de senere Aar — givet et særdeles godt Udbytte — et Udbytte, der ligger mellem 3 og 3½ pCt. foruden den Afskrivning, der er foretaget paa Anlægene paa hvert Aars Regnskab. I det sidste Aar har dette Forhold jo ændret sig saaledes, at der er blevet et Underskud — dog efter at Afskrivningen er foretaget —, og det er jo alle bekendt, at Aarsagen dertil er de meget høje Brændselspriser, som Banerne maa arbejde med. Saaledes som Forholdene har stillet sig i det sidste Aar — i det hele taget saaledes som de stiller sig paa Grund af Krigstilstanden —, kan der slet ikke være Tale om nogen Bedømmelse af Privatbanernes eller Statsbanernes Rentabilitet paa Grundlag af de fremkomne Regnskaber. Selv med en meget betydelig Takstforhøjelse vilde det være aldeles umuligt for Statsbanernes Vedkommende at frembringe en saadan Rentabilitet, som nogle ærede Medlemmer ønsker, og det samme Forhold vil ogsaa i meget høj Grad gøre sig gældende for Privatbanernes Vedkommende, thi ogsaa for dem er der jo en naturlig Grænse for Taksternes Højde, som man ikke vil kunne overskride.

Det ærede Medlem beklagede, at der ikke for Rigsdagen forelaa en samlet Fremstilling af Privatbanernes Forhold — deres Kapital- og Rentabilitetsforhold —, og jeg kan godt give det ærede Medlem Ret i, at det maaske nok er et Savn, at et saadant Værk — aarligt Værk, som jeg tænker mig det ærede Medlem vilde mene — ikke foreligger, og jeg skal tage Sagen op til Overvejelse og Virkeliggørelse. Jeg vil i denne Forbindelse bemærke, at det antagelig i det hele bliver nødvendigt at give Institutionen „Statens tekniske Tilsyn“ en noget ændret Karakter. Dens Karakter fremgaar jo af Betegnelsen „Statens tekniske Tilsyn“, men jeg mener dog, at de Mænd, som beskæftiger sig med dette Tilsyn, vinder saa overmaade mange Erfaringer paa alle Omraader, at det vilde være rigtigt at forandre Tilsynets Karakter saaledes, at det blev til Statens almindelige